

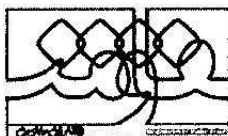
اقتصاد مقاومتی

اقتصاد ملی گرای حمایتی

نویسنده: گاه

دکتر سید محمود موسوی

دکتر محسن مطببی بهشتی

نشر مقاومت

www.ketab.ir

سرشناسه: موسوی، سید محمود، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور: اقتصاد مقاومتی؛ اقتصاد ملی گرای حمایتی / نویندگان سید محمود موسوی، محسن مطلبی جونیانی؛
مشخصات نشر: تهران: نشر مقاومت، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۲۴۴ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک: ۱۶۰۰۰ ریال: ۵-۴۴-۸۳۸۶-۹۷۸-۶۰۰
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه
موضوع: اقتصاد -- ایران -- آینده نگری
Economic forecasting -- Iran: موضوع
موضوع: اسلام و اقتصاد
Islam -- Economic aspects: موضوع
موضوع: ایران -- سیاست اقتصادی -- قرن ۱۴
th century ۲۰ Iran -- Economic policy --th: موضوع
موضوع: ایران -- سیاست اقتصادی -- آینده نگری
Iran -- Economic policy -- Forecasting: موضوع
موضوع: ایران -- اوضاع اقتصادی -- قرن ۱۴ -- آینده نگری
th century -- Forecasting, Iran -- Economic conditions -- : موضوع
شناسه افزوده: مطلبی جونیانی، محسن، ۱۳۶۳ -
رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ الف ۹ م / ۴۷۳ HC
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۳۳۸
شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۲۴۹۹۴

نشر مقاومت

نام کتاب: اقتصاد مقاومتی؛ اقتصاد ملی گرای حمایتی

تألیف: دکتر سید محمود موسوی، دکتر محسن مطلبی جوقانی

امور فنی و هنری: موسسه فرهنگی هنری صبح امید دانش

سر ویراستار: زهرا احمدی

طراح جلد: مهدی مطلبی

صفحه آرا: مرضیه روشن روان

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

ناشر: نشر مقاومت

سال انتشار: ۱۳۹۷

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۶-۴۴-۵

شماره تماس: ۰۹۱۹۵۸۸۰۰۳۵

تمام حقوق برای انتشارات مقاومت محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
فصل اول: تبیین مفهومی اقتصاد مقاومتی.....	۱۳
۱. اقتصاد مقاومتی در کلام رهبری.....	۱۶
۲. اقتصاد مقاومتی: الگوی بلندمدت.....	۱۷
۳. استقلال اقتصادی هدف غایی اقتصاد مقاومتی.....	۲۰
۳-۱. جهاد اقتصادی و اقتصاد مقاومتی.....	۲۵
۳-۲. بریت مصرف.....	۲۹
۳-۳. مدیریت منابع ارزی.....	۳۱
۳-۴. مدیریت واردات.....	۳۳
۳-۵. دانش‌بنیان بودن فناوری بالا.....	۳۳
۳-۶. درون‌زایی.....	۳۴
۳-۷. رهایی از وابستگی به درآمدهای نفتی.....	۳۷
۴. تولید ملی به‌منزله ستون فقرات اقتصاد مقاومتی.....	۳۸
فصل دوم: تاریخچه روند توسعه کشورهای توسعه‌یافته.....	۴۵
۱. روند شکل‌گیری نظام سرمایه‌داری.....	۴۷
۲. تاریخ توسعه کشورها.....	۵۰
۲-۱. بریتانیا.....	۵۱
۲-۲. آمریکا.....	۸۰
۲-۳. آلمان.....	۹۵
۲-۴. فرانسه.....	۱۰۰
۲-۴. ژاپن.....	۱۰۶
- دوره میچی.....	۱۱۴
- بازسازی پس از جنگ.....	۱۲۵
- مسائل اساسی بازسازی اقتصاد ژاپن: انجیل بازسازی ژاپن.....	۱۳۷
۲-۵. کره جنوبی.....	۱۵۴
- ارتقای تدریجی فناوری.....	۱۵۶
- توزیع ترجیحی منابع.....	۱۵۹

— مصرف کالای داخلی، نظام تخصیص ارز و محدودیت بر سرمایه گذاری خارجی..... ۱۶۷

— ایجاد رقابت از طریق تشویق صادرات..... ۱۷۲

۳. جمع بندی..... ۱۷۹

فصل سوم: سیاست های حمایت اقتصادی در جهت پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی..... ۱۸۳

۱. سیاست های حمایتی در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی..... ۱۸۵

۱-۱. جایگاه سیاست های حمایتی در سلسله مراتب اهداف اقتصاد مقاومتی..... ۱۸۹

۱-۲. پیشرو بودن بخش نفت و فقدان اثرات سرریز حمایتی..... ۱۹۰

۱-۳. عرضه نفت، بیماری هلندی و پویولیسم نرخ ارز..... ۲۰۰

۱-۴. ارزش بالای پول ملی و اختلال اثرات سرریز حمایتی..... ۲۰۳

— ارزش در کسب ارزش افزوده..... ۲۰۳

۵-۱. سیاست های حمایتی در راستای دستیابی به اقتصادی مقاوم..... ۲۱۴

جمع بندی..... ۲۳۵

منابع و مأخذ..... ۲۳۷

مقدمه

در طی سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تلاش‌های زیادی در راستای توسعه اقتصادی و بهبود شاخص‌های اقتصادی صورت گرفت اما علی‌رغم این تلاش‌ها هنوز اقتصاد ایران از مشکلاتی عمیق و ساختاری رنج می‌برد. حجم عظیم سرمایه‌گذاری دولت و صرف بودجه‌های هنگفت دولتی در قالب هزینه دلارهای نفل، توجه‌ای جز واردات کالاهای مصرفی، وابستگی در کالاهای سرمایه‌ای و یوان‌سالاری غول‌آسا و شکل‌گیری عادات و نگرش‌های مخرب پیشرفت، در میان مردم و مسئولان نداشته است. این مشکلات در کنار بیکاری و تورم مزمن، نمود اقتصادی عمیق، ضعف صادرات و وابستگی ارزی به گونه‌ای است که در صورت اضافه شدن تحریم‌ها و فشارهای بین‌المللی طولانی‌مدت اقتصاد ایران تاب مقاومت نخواهد داشت و ناکارآمدی اقتصادی و نارضایتی مدنی نظم استعاری و تهدید موجودیت سیاسی نظام مقدس جمهوری اسلامی نتیجه قهری آن خواهد بود. لذا ضرورت برنامه‌ریزی برای خروج از این وضعیت خطیر و به تعبیر رهبر معظم انقلاب پیچ تاریخی بر کسی پوشیده نیست.

راهکار برون‌رفت از این وضعیت و رسیدن به وضعیت مطلوب پیگیری سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در قالب الگوی اسلامی ایرانی است. تحقق اقتصاد مقاومتی در گرو تبیین تئوریک و مفهومی از اقتصاد مقاومتی و تدوین سیاست‌های آن با توجه به مختصات جغرافیایی، زمانی، جهانی و عقیدتی ما و

مدنظر قرار دان تجربیات مشابه است. هر چند که اقتصاد مقاومتی ایده‌ای نو است که دربردارنده الگوی عملی متناسب با نیازهای کشور می‌باشد اما منحصر در کشور ما نیست زیرا کشورهای دیگر نیز متناسب با شرایط خودشان در برهه‌های مختلف به فکر یک چنین کاری افتاده‌اند.

اقتصاد مقاومتی را می‌توان در بردارنده سه ویژگی اساسی دانست که عبارتند از: اسلامی بودن، ایرانی بودن و بهره‌گیری از تجربه‌های مفید بشری و تجارب کشورهای دیگر. در شرایط مشابه زیرا هر کشوری در برهه‌های مختلف ممکن است شرایط مشابهی را تجربه کرده باشد. استفاده از تجربیات بشری موجب غنی‌تر شدن اقتصاد مقاومتی خواهد شد. دیدگاه تاریخی مکتب ناسیونالیسم اقتصادی و نتایج آن یکی از جالب‌ترین تجارب بشری در شرایط مشابه می‌باشد که می‌تواند را بگشاید. تدوین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی گردد.

امروزه اقتصاد سیاسی بین‌الملل به دسترس‌های مورد توجه قرار گرفته و موضوع بسیاری از تحقیقات و بررسی‌های نظری و تحلیل‌های کاربردی قرار گرفته است. اقدامات سیاسی دولت - ملت‌ها در روح بر تجارت بین‌الملل و جریانات پولی و سرمایه‌ها اثر گذاشته که به نوبه خود در محیطی که دولت - ملت‌ها در آن انتخاب‌های سیاسی و کارآفرینان انتخاب‌های اقتصادی را انجام می‌دهند تأثیر می‌گذارد. غیرممکن به نظر می‌آید که سؤال مهمی در علم سیاست بین‌الملل و علم اقتصاد بین‌الملل را در نظر گرفته و در پاسخ به آن جواب دادن به آن باشیم بدون اینکه اثرات متقابل این دو امر را به حساب آوریم. هر دو نیروی سیاسی (دولت) و نیروهای اقتصادی (بازار) تلاش‌های اقتصادی بین - المللی را با هم تشکیل می‌دهند. اهمیت و اثرات این دو مقوله در نتیجه تحولات جهانی شدن افزایش پیدا کرده است.

ماهیت پویای تقابل میان دولت به عنوان نماد قدرت سیاسی و بازار جهانی

به عنوان نماد ثروت اقتصادی در دنیای جهانی شده و متغیر امروز به شکل گیری ایران آینده منجر خواهد شد. ایران امروز با سه چالش سیاسی، منابع مالی و در نهایت چالش اصلاحات اقتصادی مواجه است. غلبه بر این چالش ها نیاز به درک روشنی از اقتصاد سیاسی بین الملل و نیروهای پیش برنده اقتصاد جهانی دارد. در این کتاب به بررسی تاریخی تجربیات کشورهایی می- پردازیم که با رویکردی ملی گرایانه به مدیریت اقتصادی و سیاسی کشور خود پرداخته اند تا بتوانیم دلالت های مورد نظر برای طراحی سیاست های اقتصادی را استخراج کنیم.

طراحی سیاست های لازم برای نیل به اهداف اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی به گونه ای که در عین سرفت در عرصه تولیدات از تکانه ها و شوک های جهانی و ناشی از تحریم های سازماندهی مصون باشد از ضرورت های انکار ناشدنی است. اثرگذاری تحریم ها بر اقتصاد ایران و وابستگی به درآمدهای نفتی و صادرات ناچیز غیرنفتی به ویژه صادرات فلزات اساسی صنعتی پیشرفته از مشخصه های بارز اقتصاد ایران در شرایط حاضر است. برین رفت از این شرایط نیاز به طراحی سیاست هایی دارد که با عمل به آن بتوان علاوه بر رسیدن به اقتصادی مقاوم در بازارهای جهانی حضوری فعال داشت. در تحقیق پیش رو سعی داریم با توجه به شرایط اقتصاد ایران سیاست های حمایتی که در شرایط امروز قابلیت اجرا داشته و به اهداف اقتصاد مقاومتی کمک می کند را معین کنیم.

والسلام

سید محمود موسوی - محسن مطلبی جونیانی

تهران - تیرماه ۱۳۹۷